

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв

**Програма
державного екзамену
«Атестаційний екзамен»**

освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
ступінь вищої освіти	Магістр
галузь знань	02 Культура і мистецтво
спеціальність	025 Музичне мистецтво <i>(денна/заочна форми навчання)</i>

Пояснювальна записка

Програма державного екзамену «Атестаційний екзамен» розроблена відповідно до вимог підготовки фахівців у галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво за освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво» ступеня вищої освіти «Магістр» побудована на основі змісту фахових навчальних дисциплін.

Метою державного екзамену «Атестаційний екзамен» є виявлення рівня оволодіння студентами художньо-виконавської майстерності та можливостей її реалізації у майбутній діяльності відповідно до професійної кваліфікації.

У процесі державного екзамену студент повинен продемонструвати **спеціальні (фахові, предметні) компетентності**, а саме:

- Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
- Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики / звукорежисерської практики обробки звуку.
- Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.
- Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
- Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
- Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
- Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

- Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.
- Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.
- Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
- Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
- Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
- Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
- Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу /диригування / теорії, історії музики / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.
- Здійснювати ефективне управління мистецькими проектами, зокрема, їх планування та ресурсне забезпечення.
- Приймати ефективні рішення в галузі культури і мистецтва, аналізувати альтернативи та оцінювати ризики.

Вимоги до державного екзамену

Перша частина екзамену передбачає **виконання сольної програми** (естрадно-вокальної, диригентсько-хорової, інструментальної).

Естрадний спів

- сольне виконання трьох різнохарактерних і різножанрових творів: вокальний твір українського композитора або українська народна пісня в сучасній інтерпретації, джазовий стандарт або твір європейської естради, вокальний твір на вибір;
- у тому числі два твори під фонограму «мінус» (без дублю основного голосу на цифровому носії);
- один з творів з акустичним супроводом.

Хорове диригування

- диригування хором: виконання трьох різнохарактерних творів в концертній формі;
- у тому числі два хорових твори з супроводом;
- один хоровий твір а cappella.

Інструментальне мистецтво

- сольне виконання трьох різнохарактерних і різножанрових творів:
- поліфонічний твір;
- твір великої форми (соната, концерт, варіації);
- концертна п'єса (для бандуристів — вокально-інструментальний твір).

У другій частині екзамену студент повинен продемонструвати **роботу з творчим колективом**, що передбачає моделювання методів і прийомів роботи над фрагментом музичного твору (вокального чи інструментального ансамблю або хору), які використовуватимуться у майбутній педагогічній та інших видах фахової діяльності.

У третій частині екзамену студент повинен показати **звукорежисерську роботу**, а саме:

- 1) продемонструвати власну музичну композицію (мікс), створену за допомогою програми Reaper;
- 2) пояснити принцип роботи програми та музичних віртуальних інструментів, які були використані в процесі створення міксу;
- 3) надати розгорнутий коментар щодо застосованих приборів під час обробки та зведення власного міксу;
- 4) відповісти на запитання щодо таких явищ і понять:
 - основні монтажні інструменти програми Reaper;
 - структура музичного міксу. Баланс, панорама, порядок розташування інструментальних груп;
 - принцип маршрутизації звукового сигналу. Майстер - шина, інсерти, aux - канали, посилювачі;
 - прибори частотної обробки звукового сигналу. Типи еквалайзерів.
 - прибори динамічної обробки. Типи компресорів;
 - прибори просторової обробки. Рум, хол, плейт;
 - психоакустичні прибори. Гармонайзери. Сатурація;
 - паралельна компресія. Метод обробки барабанної групи «New York drums»;
 - прибори корекції тону. Пітч-корекція вокалу та автотюн;
 - фіналізація міксу. Мастеринг.

Оцінювання державного екзамену

Оцінювання державного екзамену відбувається шляхом визначення середнього балу із оцінок за його три складові частини — виконання сольної програми, роботи з творчим колективом та звукорежисуру, — кожна з яких попередньо оцінюється за 100-бальною системою.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECNS	Пояснення
90 – 100	Відмінно	A	Відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	Вище середнього рівня
75 - 81	Добре	C	Загалом хороша робота
67 -74	Задовільно	D	Непогано
60 - 66	Достатньо	E	Виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	FX	Незараховано (з можливістю повторного складання)

ВИКОНАННЯ СОЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

ЕСТРАДНИЙ СПІВ

Критерії оцінювання

A 90–100 (відмінно)	Виконання трьох різнохарактерних та різножанрових творів на високому рівні володіння вокальною технікою, чистота інтонації та чітке подання слова. Студент емоційно, творчо, виразно виконав вокальний твір, передав художній образ, продемонстрував володіння звуко-акустичною апаратурою.
B 82–89 (дуже добре)	Виконання трьох різнохарактерних та різножанрових творів на дуже доброму рівні, володіння вокальною технікою, чистота інтонації та чітке подання слова. Студент емоційно, творчо, виразно виконав вокальний твір, передав художній образ, продемонстрував володіння звуко-акустичною апаратурою.

C 75–81 (добре)	Студент продемонстрував добрий рівень виконавських умінь та навичок, допущено незначні помилки у виконанні вокальних творів, прорахунки у створенні художнього образу.
D 67–74 (задовільно)	Студент відтворив художній образ на задовільному рівні, продемонстрував недостатньо стійкі вокально-технічні навички, помилки в інтерпретації та побудові виконавського плану вокального твору.
E 60–66 (достатньо)	Студент відтворив художній образ на достатньому рівні, але допускає значні виконавські погрішності. Пропонує продемонструвати недостатньо стійкі вокально-технічні навички, численні помилки в інтерпретації твору.
FX 1–59 (незадовільно)	Студент не відтворив художній образ в цілому, сприймає та відтворює окремі фрагменти вокального твору, але не використовує ці вміння у власній вокальній діяльності. Розвиток вокально-технічних навичок на дуже низькому рівні.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Антонюк В. Г. Постановка голосу : навчальний посібник для студентів вищих муз. навч. закладів. Київ: Українська ідея, 2000. 68 с.
2. Базиликот Б. О. Орфоепія в співі: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2001. 126 с.
3. Вишневська С. В. Формування вокально-виконавського стилю різнофахових спеціалістів : методичні рекомендації по постановці голосу для студентів I-V курсів музичного факультету. Івано-Франківськ, 2012. 55 с.
4. Гнидь Б. П. Історія вокального мистецтва. К., НМАУ, 1997. 320 с.
5. Голубєв П. В. Поради молодим педагогам-вокалістам. Київ: Музична Україна, 1983. 62 с.
6. Євтушенко Д. Г. Роздуми про голос: нотатки педагога-вокаліста. Київ : Музична Україна 1979. 91 с.;
7. Прохорова Л. Українська естрадна вокальна школа : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. Вид. 2-е. Вінниця : Нова книга, 2006. 384 с.
8. Прядко О. М. Розвиток співацького голосу: методичні рекомендації для викладачів вокалу та студентів музично-педагогічних факультетів вищих навчальних закладів. Кам'янець-Подільський, 2009. 92 с.
9. Стасько Г. Психотехніка співу у вокальній педагогіці. Івано-Франківськ, ПНУ ім. В. Стефаника, 2011. 174 с.

Приклади сольних програм

I варіант

1. Фаррес О., Девіс Дж. «Perhaps»
2. Лемківська народна пісня, обр. М. Скорика. «Шуміла ліщина»
3. Блек Дж, Хамптон К. «Please don't make me love you» уривок з мюзиклу «Дракула»

II варіант

1. Кос-Анатольський А., вірші Франка І. «Ой ти дівчино з горіха зерня»
2. Марсюк В, сл. Івасюка В. «Балада про дві скрипки»
3. Гробан Дж. «You raise me up»

III варіант

1. Квінта Р., сл. Куровського В. «Чекай»
2. Некрасов М. «Show my you love»
3. Івасюк В., сл. Рибчинського Ю. «У долі своя весна»

ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ

Критерії оцінювання

А 90–100 (відмінно)	Високий рівень володіння мануальною технікою. Відтворення художнього образу твору, яскраве відображення всіх елементів художньої виразності (темп, ритм, агогіка, динаміка, штрихи, тощо). Виконання трьох різнохарактерних та різножанрових творів на високому рівні володіння технікою, чистота інтонації та чітке подання слова.
В 82–89 (добре)	Дуже добрий рівень володіння диригентською технікою. Деякі неточності у розкритті характеру твору, фразуванні, динамічних відтінках, звукове денні, роботі з хором над вокально-інтонаційними навичками, недостатні теоретичні знання та знання хорових партій, невідповідність у стильовій інтерпретації твору. У цілому виконання трьох різнохарактерних та різножанрових творів здійснено на доброму рівні, з володінням диригентською технікою, чистотою інтонації та чіткістю вимови.
С 75–81 (добре)	Добрий рівень умінь і навичок мануальної техніки, недоліки у досягненні цілісності драматургічної концепції. Недостатній контакт диригента з хором. Певні неточності у чистоті інтонування. Невміння ставити конкретні вимоги щодо виконання твору (стрій, ансамбль, дикція, динаміка, фразування, одночасні вступи, зняття). Водночас, наявні спроби власної інтерпретації творів.

- D 67–74
(задовільно) Задовільний рівень умінь і навичок мануальної техніки, значні неточності у розкритті інтонаційного змісту твору, його цілісності. Недостатній контакт диригента з хором. Суттєві неточності у чистоті інтонування. Невміння ставити конкретні вимоги щодо виконання твору (стрій, ансамбль, дикція, динаміка, фразування, одночасні вступи, зняття).
- E 60–66
(достатньо) Елементарний рівень умінь і навичок мануальної техніки. Суттєві неточності у виконанні твору. Мінімальний контакт диригента з хором. Невміння працювати над строем, ансамблем, дикцією, динамікою. Жест не відповідає характеру твору.
- FX 1–59
(незадовільно) Незадовільний рівень умінь і навичок мануальної техніки. Дуже слабе володіння диригентським апаратом. Відсутній контакт диригента з хором. Незнання хороших партій. Невміння дати настройку хору.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Авдієвський А. Т. Співає Український народний хор імені Г. Верьовки / автор-упоряд. А. Т. Авдієвський; упоряд. М. І. Пилипчак. Київ : Музична Україна, 2005. 275 с.
2. Джурко В. Л.. Хорове диригування: навчальний посібник / упоряд. В. Л. Джурко, Т.О. Макарова, І. С. Чернявська. Київ : Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 139 с.
3. Єгоров О. М. Теорія і практика роботи з хором. Київ: Музична Україна, 2007. 132 с
4. Коломоєць О. М. Хорознавство: навч. посібник для студ. ВНЗ. Київ: Либідь, 2001. 166 с.
5. Пігров К. Керування хором. Київ: Музична Україна, 1965. 286 с.
6. Стефіна Н. В. Хрестоматія з хорового диригування. Навч.-метод. посібник для студентів ВНЗ. Суми: Сум ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. 229 с.
7. Шумська Л. Ю. Хорове диригування : навчальний посібник. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2011. 143 с.

Приклади сольних програм

I варіант

1. Лятошинський Б., вірші Шевченка Т. «Із-за гаю сонце сходить»
2. Моцарт В. А. Реквієм d-moll, «Dies irae»
3. Проснак К., вірші Хрустельської К. «Море»

II варіант

1. Шуберт Ф. Кантата «Stabat mater», ч. № 1,3
2. Козак Є., вірші Купчинського Р. «Човен хитається»
3. Шамо І, вірші Франка І. «Осінь» з циклу «Пори року»

III варіант

1. Архангельський О. «Помышляю день страшный»
2. Моцарт В.А. Реквієм d-moll, № 9 «Hostias»
3. Сов'як Р., вірші Франка І. «Зима»

ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО

Критерії оцінювання

А 90–100 (відмінно)	Твори виконані на високому художньому та технічному рівні з достатньо переконливою інтерпретаційною думкою; при виконанні продемонстрував глибоке знання музичних стилів і жанрів, високу технічну майстерність; під час виконання припустився кількох неточностей, які не зменшили цінності виконання.
В 82–89 (добре)	Твори виконані на дуже доброму художньому та технічному рівні. Студент достатньо глибоко розкрив художній зміст твору; достатньо втілив власну інтерпретацію; при виконанні продемонстрував достатнє знання музичних стилів і жанрів, достатню технічну майстерність
С 75–81 (добре)	Твори виконані на доброму художньому та технічному рівні. Студент недостатньо глибоко розкрив художній зміст твору; не достатньо переконливо втілив власну інтерпретацію; виконав твір на недостатньому технічному та художньо-емоційному рівні
Д 67–74 (задовільно)	Твори виконані на задовільному художньому та технічному рівні. Часткове виконання інтерпретаційних і технічних завдань.
Е 60–66 (достатньо)	Твори виконані на достатньому художньому та технічному рівні. Інтерпретаційні та технічні завдання виконані на допустимому рівні.
FX 1–59 (незадовільно)	Твори виконані на незадовільному художньому та технічному рівні. Мінімальне виконання інтерпретаційних і технічних завдань.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Василевич М.О. Формування досвіду сценічної витримки виконавців інструменталістів у системі професійної мистецької освіти. *Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття* : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. Київ: 2016. 751 с.
2. Гаркуша Л. І., Економова О. С. Формування інструментально-виконавського досвіду майбутнього вчителя музичного мистецтва: навч. метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. 84 с.
3. Гордійчук Л. В. Самостійна робота над музичним твором: основні етапи та методи : методичні рекомендації для студентів спеціальності 025 «Музичне мистецтво» з дисципліни «Спеціальний музичний інструмент. Фортепіано». Луцьк : Ключі, 2017. 28 с.
4. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа) : підручник для вищ. та серед. навч. закл. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. 600 с.
5. Дорохін В. Вивчення поліфонії в класі акордеона: питання теорії та практики: навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. 101 с.
6. Лісовий В.А., Мельничук Я.М., Бойчук І.І. Основний музичний інструмент (фортепіано) : навчально-методичний посібник. Чернівці: Рута, 2007. 69 с.
7. Мандзюк Л. С. Ансамблево-виконавська творчість бандуриста. Харків, 2007. 298 с.
8. Рихлюк Л. Методика гри на бандурі : навч. посіб. Луцьк, 2011. 176 с.
9. Савицький Р. Основні засади фортепіанної педагогіки : метод. посіб. Тернопіль : СМП «АСТОН», 2000. 68 с.
10. Салій В. Педагогічний репертуар музиканта-інструменталіста на прикладі «Дитячого альбому баяніста (акордеоніста)» : навч.-метод. посіб. Дрогобич : РВВ ДДПУ ім. І. Франка, 2011. 40 с.
11. Семешко А. Методичні основи формування виконавської майстерності баяніста. Київ : Муз. Україна, 2003. 185с.
12. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. Київ : Музична Україна, 1974. Ч.І. 170 с.

Приклади сольних програм

I варіант (акордеон, баян)

1. Бах Й.С. Органна прелюдія і fuga ля-мінор
2. Власов В. Німе кіно.
3. Бетховен Л. Рондо з сонатини F-dur.

II варіант (акордеон, баян)

1. Букстехуде Д. Прелюдія, фуга і чакона до-мажор
2. Зубицький В. Соната № 2 «Слов'янська».
3. Власов В. Боса-нова.

III варіант (бандура)

1. Олійник Ю. Наспів і фуга № 2.
2. Лісова Р. Сподівання.
3. Козак С, сл.Антонича І., аранж. Севби Н. Молитва.

IV варіант (фортепіано)

1. Моцарт В.А. Соната C- dur K 545, I ч.
2. Гріг Е. Ноктюрн Ор. 54 № 4.
3. Бах Й.С. Прелюдія і фуга es-moll.

V варіант (фортепіано)

- 1.Бах Й.С. Прелюдія і фуга E-dur ДТК I т.
2. Моцарт В.А. Соната № 6, D-dur, I ч.
3. Шопен Ф. Вальс Ор. 69, № 2.

VI варіант (скрипка)

1. Кореллі А. Фолія.
2. Левицький І. Українська рапсодія.
3. **Косенко В. Мрії.**

VII варіант (флейта)

1. Глюк К. Концерт G-dur I ч.
2. Годар Б. Ідилія.
3. Гомоляка В. Елегія.

VIII варіант (кларнет)

1. Крамарж Ф. Концерт Es-dur.
2. Блох А. Деннеріана.
3. Комаровський А. Імпровізація.

IX варіант (саксофон)

1. Бах Й.С. Соната g-moll.
2. Демерсман Дж. Фантазія.
3. Колодуб Л. «Гуцульські старосвітські награванки».

X варіант (труба)

1. Гумель Г. Концерт.
2. Могилевський Л. Скерцо.
3. Гедіке А. Концертний етюд.

РОБОТА З ТВОРЧИМ КОЛЕКТИВОМ

Критерії оцінювання

А 90–100 (відмінно)	Студент продемонстрував високий рівень володіння методами і прийомами практичної роботи з творчим колективом; ефективно застосовував набуті за час навчання уміння в процесі роботи над фрагментом музичного твору.
В 82–89 (добре)	Студент продемонстрував достатній рівень володіння методами і прийомами практичної роботи з творчим колективом; застосовував набуті уміння та навички в процесі роботи над фрагментом музичного твору.
С 75–81 (добре)	Студент продемонстрував середній рівень володіння методами і прийомами практичної роботи з творчим колективом, допускав незначні помилки у методах роботи над фрагментом музичного твору.
D 67–74 (задовільно)	Студент показав посередній рівень володіння методикою роботи з творчим колективом, допускав помилки у практичній роботі.
Е 60–66 (достатньо)	Студент допускав значну кількість методичних та практичних помилок, що свідчить про невисокий рівень фахової компетентності студента.
FX 1–59 (незадовільно)	Студент не виконав мінімальних вимог до фахової компетентності студента як майбутнього керівника творчого колективу.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Бірюкова Л. А. Підготовка вчителя музики до роботи з хором: навчально-методичний посібник. Суми : Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2011. 240 с.
2. Виноградов К.П. Робота над дикцією у вокальному ансамблі. М.: Музика, 2007. 266 с.
3. Вишневська С. В. Основні принципи формування навичок вокально-ансамблевого виконавства : методичні рекомендації до дисципліни «Вокальний ансамбль» для студентів вищих музичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напряму підготовки «Музичне

- мистецтво». Івано-Франківськ: «ПП-арт», 2014. 54 с.
4. Демчишин М.С. Методика музичного аналізу вокально-хорових творів: навчальний посібник для студентів мистецьких вузів і вчителів освітньої галузі. К.: ІЗМН, 1996. 132 с.
 5. Кучерук В. Ф., Кучерук Н.П., Шиманський П.Й. Практикум роботи з інструментальним колективом : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 88 с.
 6. Кучерук В. Ф. Кучерук Н.П., Шиманський П.Й. Методика і практикум роботи з колективом : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 88 с.
 7. Кучерук В.Ф., Кучерук Н.П., Олексюк О.М. Оркестровий клас : навч. посібн. для вищих навч. закл. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 240 с.
 8. Мархлевський А.Ц. Практичні основи роботи в хоровому класі. Київ : Музична Україна, 1986. 96 с.
 9. Практикум роботи з вокальним ансамблем : навчально-методичний збірник / упоряд. А.О. Зарицький, А.А. Зарицька, А.М. Гордійчук, В.М. Мрочко. Луцьк : Надстир'я, 2018. 32 с.
 10. Пляченко Т. М. Методика роботи з музично-інструментальними колективами : навч.- метод. посіб. для студ. мист. ф-ту пед. ун-ту. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2009. 232 с.

Орієнтовні рекомендовані твори

Естрадний вокальний колектив

1. Бермудес Л. Prende la vela.
2. Укр. нар. пісня, обр. Токар О. Ой чий то кінь стоїть.
3. Лісова Р., сл. Корнієнко С. Святковий рок-н-рол.
4. Яковчук О. Бурхлива річка».
5. Мюллер К., сл. Посека Ю. Vader, lof en ere.

Хоровий колектив

1. Козак Є, вірші Купчинського Р. Човен хитається.
2. Шух М. Тиха молитва.
3. Леонтович М. Котилася Зірка.
4. Грубер Р., в обр. Слюсаренко О. Свята ніч.
5. Степовий Я., вірші Шевченка Т. Утоптала стежечку.

Інструментальний колектив

1. Вайнер Л. Угорський танок.
2. Попадюк В. Українські жартівливі наспіви.
3. Корецький М. Українська полька.
4. Тамарин Й. Старовинний гобелен.
5. Кучерук В. Дві українські колядки.

ЗВУКОРЕЖИСЕРСЬКА РОБОТА

Критерії оцінювання

А 90–100 (відмінно)	Високий рівень уміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології при виконанні звукорежисерської роботи, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, здатність генерувати нові ідеї, працювати автономно, створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції у сфері звукорежисури.
В 82–89 (добре)	Дуже добрий рівень уміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології при виконанні звукорежисерської роботи, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, здатність генерувати нові ідеї, працювати автономно, створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції у сфері звукорежисури. Є одна-дві похибки в роботі.
С 75–81 (добре)	Добрий рівень уміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології при виконанні звукорежисерської роботи, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, здатність генерувати нові ідеї, працювати автономно, створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції у сфері звукорежисури. Є одна-дві помилки в роботі.
D 67–74 (задовільно)	Задовільний рівень уміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології при виконанні звукорежисерської роботи, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, часткова здатність генерувати нові ідеї, працювати автономно, створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції у сфері звукорежисури. Є до трьох помилок в роботі.
Е 60–66 (достатньо)	Достатній рівень уміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології при виконанні звукорежисерської роботи, часткова здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, невисокий рівень умінь генерувати нові ідеї, працювати автономно, створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції у сфері звукорежисури. Є чотири-п'ять помилок в роботі.
FХ 1–59 (незадовільно)	Дуже слабкий рівень уміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології при виконанні звукорежисерської

роботи, низька здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, нездатність генерувати нові ідеї, працювати автономно, створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції у сфері звукорежисури.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Грищенко В., Козлін В. Відновлення записів зі старих носіїв. *Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. Київ, 2010. С. 96–108.
2. Грищенко В., Козлін В. Методичні рекомендації з аранжування при зведенні музичного матеріалу звукорежисером. Ч. 1. *Культурологія. Філологія. Музикознавство : міжнародний вісник*. Київ, Міленіум, 2014. Вип. II (I). С. 181–189.
3. Грищенко В., Козлін В. Методичні рекомендації з аранжування при зведенні музичного матеріалу звукорежисером. Ч. 1. *Культурологія. Філологія. Музикознавство : міжнародний вісник*. Київ, Міленіум, 2015. Вип. IV (I). С. 94–106.
4. Грищенко В., Козлін В. Організація моніторингу звуку на комп'ютері. *Вісник ДАКККІМ*. Київ, 2009. №1. С. 77–81.
5. Грищенко В. Композиція та комп'ютерне аранжування : підручник. Київ : НАКККіМ, 2015. 553 с.
6. Дункан Ф. Микширование “живого” звука. URL : <https://soundmain.ru/resources/dunkan-fraj-mikshirovanie-zhivogo-zvuka.129/> (16.06.2021).
7. Клюкин И. Удивительный мир звука. URL : https://royallib.com/book/klyukin_i/udivitelnyy_mir_zvuka.html (16.06.2021).
8. Ньюелл Ф. Погляд з середини. Київ : Комора, 2015. 200 с.
9. <http://www.ahmadtea.ua/714/>
10. <http://www.soundtechniques.tv/History.html>
11. <http://in.answers.yahoo.com/question/index?qid=20100514120216AAS3kOf>
12. <http://audioshop.com.ua/lexicon2/>
13. <http://www.yamahaproaudio.com/global/en/downloads/manuals/>